

Innspill til forenklinger i asylprosessen:

1. UDI overtar registrering

Vi mener det er gode grunner til at UDI overtar ansvaret for å registrere asylsøkere fra PU.

Argumenter for det:

- Registrering av mennesker som søker beskyttelse er ikke primært en politifaglig oppgave, men en oppgave for utlendingsmyndighetene. I Sverige er det Migrationsverket som registrerer asylsøkere, nettopp av denne grunnen. Politiets rolle bør iallfall begrenses, og de kan eventuelt kobles inn om det anses som nødvendig, for eksempel til å ta fingeravtrykk, foreta ransaking av eiendeler etc.
- UDI har bedre kompetanse enn politiet når det gjelder samtalemetode. God samtalemetode gir bedre informasjonsinnhenting, dvs. er mer effektivt.
- UDI er fagorganet for asylfaglige vurderinger, og har derfor et godt utgangspunkt for å stille de riktige spørsmålene allerede under registrering. Det kan redusere dobbeltarbeid.
- For mange asylsøkere er det skremmende at møte med politiet er det første som skjer i Norge. Politiet er veldig opptatt av kontroll- og sikkerhetsdimensjonen, og vår erfaring er at dette gjennomsyrrer metodikk og holdning overfor asylsøkere. Mange asylsøkere blir redde i registrerings situasjonen, og det kan føre til dårlig informasjon. Vi mener at UDI er bedre egnet enn politiet til å skape trygge rammer, noe som det er grunn til å tro gir bedre og mer effektiv informasjonsinnhenting.
- For øvrig kan bedre kvalitet på registreringsarbeidet øke asylsøkernes rettssikkerhet., siden informasjon innhentet under registrering kan påvirke UDI/UNEs vurderinger av troverdighet.

2. Forenklet prosedyre i klare innvilgelsessaker

Vi mener og det kan være grunn til å forenkle prosedyren i en del innvilgelsessaker, og ev. samordne ulike prosesser bedre. Opprettelsen av nytt mottakssenter i Råde gir en gyllen mulighet til å innføre nye ordninger i registreringsfasen.

Vi tror følgende modell for asylprosessen kan egne seg godt:

- Miniregistrering i ankomstsenter
- Utvidet helseundersøkelse i ankomst, med kartlegging av særlig sårbare asylsøkere (jf. anbefalinger fra UDI og Helsedirektoratet¹). Dette vil kreve noe ekstra ressurser, men i sum tror vi det vil være mer effektivt. Bedre opplysning av saken i første instans er samfunnsøkonomisk lønnsomt, og det er selvfølgelig viktig for menneskene som har særlige behov at de er sikret videre oppfølging og en tilpasset prosedyre.
- Informasjon og veiledning fra NOAS
- Registreringsintervju – etter noen dagers hvile. Ved at UDI gjennomfører dette, vil mer relevante spørsmål bli stilt og saken bedre opplyst allerede i denne fasen.

NOAS mener at for syrere, og ev. andre grupper som i hovedsak får opphold, vil registreringsintervjuet kunne være tilstrekkelig til å gi innvilgelse. I stedet for å gjennomføre et

¹ Rapport og anbefalinger oversendt fra UDI til Justisdepartementet 11.05. 2015.

ordinært asylintervju, som det i dag er lange køer for, vil en kunne gå rett til arbeidet med id-avklaring (som forsøksvis må skje raskt). Hvis det er klart at personen er fra Syria, gir det i seg selv grunnlag for opphold. Hvis det er spørsmål som trenger nærmere utredning, kan personen innkalles til asylintervju og følge vanlig prosedyre.

Søkere som ikke har åpenbare innvilgelsessaker eller hvor det er tvil om identitet, går til ordinært asylintervju hos UDI. **NB: Det er viktig at ingen saker avslås uten at personen er innkalt til ordinært intervju.**

Det kan og vurderes om 48-timers saker, som i utgangspunktet anses å være klare avslagssaker, skal følge samme spor (men kan da droppe helsesjekk). Samordning av ulike prosesser innebærer forenkling og kan være mer kostnadseffektivt. I dag er 48-timersprosedyren ressurskrevende ved at alle aktører i prosessen må stå parat for et lynraskt avslag. Det gir også svært kort tid for biologiske behov hos søkere, som ofte får lite tid til mat og søvn, eller til refleksjon om de skal trekke tilbake søknaden om asyl. Vi er enige i at åpenbare avslagssaker bør håndteres raskt, men hvis det er ressursbesparende å bruke noen dager ekstra, mener vi det kan være en god løsning.

Saker som gjelder enslige mindreårige asylsøkere vil uansett følge et eget spor.

3. Mer effektiv id-avklaring?

Det kan være verdt å sjekke hvordan id-avklaring gjøres i Norge sammenlignet med andre land, og om det er grunnlag for å effektivisere denne prosessen.

4. Mindre alderstesting

I dag er hovedregelen at personer som oppgir at de er mellom 14 og 18 år skal gjennom en medisinsk aldersundersøkelse, og eventuelle unntak må begrunnes. Å reservere aldersundersøkelser til de tilfellene hvor det er grunn til tvil om alderen, vil være svært ressursbesparende. Bakteppet her er at metodene for medisinsk aldersundersøkelse både er veldig omstridte og unøyaktige, slik at de uansett ikke oppstiller noen fasit for søkerens alder.

5. Dublin-samarbeid

I dag sender Norge ut en del asylsøkere i medhold av Dublin-regelverket, men vi tar også imot et antall som ikke er veldig mye lavere etter de samme reglene. Norge bør ta til orde for en reform av systemet som gjør at mindre ressurser brukes på å sende folk fram og tilbake. I første omgang kan Norge også se på mulighetene for et system for motregning med andre europeiske land, slik at vi kan gjøre en realitetsvurdering av asylsøknaden med en gang i stedet for å bruke ressurser på å vurdere hvilket land som har ansvaret for saken og på utsendelser til land som sender asylsøkere i retur til oss.